

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 317/2020-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 12 Co 237/2019 z 30. decembra 2019 takto

rozhodol:

1. Uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 12 Co 237/2019 z 30. decembra 2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 12 Co 237/2019 z 30. decembra 2019 **sa zrušuje a vec vracia** tomuto súdu na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Nitre **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **450,29 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. apríla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 12 Co 237/2019 z 30. decembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho v tomto bode označených práv a napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje, aby mu boli priznané trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledovný stav veci:

3. Sťažovateľ sa v postavení žalobcu domáhal v konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany zaplataenia sumy 6 210,91 eur s prísl. z titulu vynaložených liečebných nákladov. Uvedená suma predstavuje poistné plnenie, ktoré si sťažovateľ 22. januára 2019 uplatnil u poisťovne [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“).

4. Sťažovateľ podal žalobu 22. augusta 2019. Uznesením Okresného súdu Topoľčany č. k. 5 C 46/2019 zo 7. októbra 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bolo konanie zastavené a žalovanej priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Dôvodom zastavenia konania bolo späťvzatie žaloby sťažovateľom v celom rozsahu a „... navrhol konanie zastaviť, pretože žalovaná dňa 16.8.2019 plnila žalobcovi liečebné náklady vo výške 6210,91 eur. Súčasne žalobca uviedol, že trovy konania a právneho zastúpenia si neuplatňuje.“

5. Proti druhému výroku uznesenia okresného súdu (výrok o trovách konania, pozn.) podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd napadnutým uznesením potvrdil ako vecne správne uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách a žalovanej voči sťažovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (v tomto štádiu konania žalovanej žiadne trovy nevznikli).

5.1. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd v zhode s okresným súdom ustálil, že pri posudzovaní dôvodu späťvzatia žaloby výlučne z procesného hľadiska s ohľadom na obsah spisu bol daný dôvod na aplikáciu § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Poukázal, že okresný súd sa správne obmedzil na skúmanie procesného zavinenia na zastavení konania, keď skúmal, z akého dôvodu sťažovateľ vzal podanú žalobu späť. Sťažovateľ odôvodnil späťvzatie skutočnosťou, že 16. augusta 2019 mu žalovaná plnila žalovanú sumu, o čom predložil aj detail prevodu platby na účet. Z neho je zrejmé, že žalovaná suma bola na účet sťažovateľa pripísaná 16. augusta 2019, teda pred podaním žaloby. Okresný súd správne konštatoval zavinenie zastavenia sporu na strane sťažovateľa, ktorý podal nedôvodnú žalobu, keďže žalovaná suma bola niekoľko dní pred začatím konania sťažovateľovi v plnej výške uhradená. Procesné zavinenie zastavenia konania je na strane sťažovateľa, preto má žalovaná nárok na náhradu trov konania.

5.2. Dôvody, ktoré uviedol sťažovateľ v podanom odvolaní, nepovažoval krajský súd za spôsobilé spochybníť správne rozhodnutie okresného súdu. Je síce pravdou, že sťažovateľ nie je povinný si každodenne kontrolovať stav svojho bankového účtu, to však nevylučuje, aby v rámci zachovania obozretnosti sťažovateľ pred podaním žaloby skontroloval, či mu žalovaná uplatnenú sumu uhradila. Uvedené platí o to viac, keď žalovaná neprejavila postoj odmietajúci žalovanú sumu uhradiť. Ako irelevantnú krajský súd posúdil aj námietku, že žalovaná vopred písomne neoznámila sťažovateľovi jej vôľu uhradiť žalovanú sumu, a preto o úhrade nemal sťažovateľ vedomosť. Skutočnosť, že žalovaná uhradila sťažovateľovi žalovanú sumu oneskorene, avšak pred podaním žaloby, nezakladá zodpovednosť za zavinenie zastavenia konania na strane žalovanej.

5.3. K aplikácii § 257 CSP krajský súd uviedol, že v predmetnom spore neexistujú okolnosti, ktoré by bolo možné posúdiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo strán. Krajský súd poukázal, že sťažovateľ jednoznačne podal nedôvodnú žalobu, pretože žalovanú sumu v čase podania žaloby mal uhradenú a pripísanú na jeho bankový účet. Sťažovateľ si pred podaním žaloby neoveril, či mu žalovaná suma uhradená

bola, a preto je v záujme spravodlivosti potrebné pričítať sťažovateľovi zavinenie zastavenia predmetného konania, a teda aj vznik trov žalovanej, ktoré by inak neboli vznikli.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ uviedol, že podaním z 22. januára 2019 (doručeným žalovanej 24. januára 2019) si uplatnil náklady vynaložené na liečenie v sume 6 210,91 eur. Podľa názoru sťažovateľa jeho uplatnený nárok v zákonnej lehote žalovanou uspokojený nebol a ani mu nebolo oznámené stanovisko k uplatnenému nároku, s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 5, 6 a 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu elektronicky podal žalobu o náhradu škody 22. augusta 2019 o 12:08:49. V rovnaký deň, teda 22. augusta 2019 o 14.24 h elektronicky zaslal otec sťažovateľa právnemu zástupcovi oznámenie o plnení žalovanej sumy, ktorú žalovaná doručila sťažovateľovi obyčajnou zásielkou. Následne otec sťažovateľa po kontrole bankového účtu oznámil právnemu zástupcovi, že mu 16. augusta 2019 bola na účet pripísaná žalovaná suma. Zo strany sťažovateľa došlo k späťvzatiu žaloby v celom rozsahu 17. septembra 2019.

7. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie vyslovil názor, že žalovaná poskytnutie plnenia sťažovateľovi do momentu podania žaloby neoznámila, preto je možné podanie žaloby hodnotiť ako dôvodné. Pokiaľ by žalovaná v zákonom ustanovenej lehote plnila náhradu škody alebo aspoň informovala sťažovateľa o priebehu šetrenia, nebol by sťažovateľ nútený vymáhať túto škodu súdnou cestou. Sťažovateľ tvrdí, že v čase podania žaloby nemal vedomosť o plnení náhrady žalovanou, pretože nie je povinný denne sledovať stav svojho účtu. Oznámenie o plnení nebolo sťažovateľovi ani jeho právneho zástupcovi zaslané doporučené a včas a vzhľadom na to o tejto skutočnosti nemali sťažovateľ ani jeho právny zástupca v čase podania žaloby vedomosť. Žaloba bola preto legitímnym prostriedkom domáhania sa predmetnej náhrady.

8. Do popredia podľa názoru sťažovateľa vystupujú ďalšie okolnosti (okrem skutočnosti, že k plneniu žalovanej sumy došlo pred podaním žaloby), ktoré stavajú vec do inej roviny, než ako ju poňal krajský súd, a to: (i) žalovaná plnila sťažovateľovi po termíne splatnosti v čase, keď dobrovoľné plnenie sťažovateľ už ani nemohol očakávať, (ii) žalovaná vopred neoznámila svoj úmysel plniť sťažovateľovi ani právneho zástupcovi, (iii) po vykonaní úhrady žalovaná oznámenie o plnení nezaslala spôsobom, aby sa o ňom sťažovateľ alebo jeho právny zástupca včas a bezprostredne po získaní dozvedeli, pričom plnenie bolo poskytnuté spôsobom (bezhotovostný prevod na účet sťažovateľa), že sa o ňom sťažovateľ ani jeho právny zástupca okamžite nedozvedeli, (iv) sťažovateľ je ťažko zdravotne postihnutou osobou, ktorá ťažko komunikuje a má mimoriadnym spôsobom sťažený úkon aj bežných životných činností. Sťažovateľ tvrdí, že za týchto okolností nie je možné označiť za spravodlivé rozhodnutie, ktorým bola priznaná náhrada trov konania žalovanej. Práve naopak, takéto rozhodnutie aj pri zohľadnení primeranej opatrnosti a ostražitosti zo strany sťažovateľa je rozhodnutím neprímerane prísny a tvrdý.

9. Svoju argumentáciu sťažovateľ uzatvára tak, že ak nie je v danom prípade možné aplikovať ustanovenie § 256 ods. 1 CSP v prospech sťažovateľa (zastavenie konania zavinila žalovaná, a nie sťažovateľ), potom je dôvodné aplikovať ustanovenie § 257 CSP, keď v prípadoch hodných osobitného zreteľa súd rozhodne, že neprizná náhradu trov konania žiadnej zo strán konania.

10. Na základe takto koncipovanej argumentácie sťažovateľ tvrdí, že nesprávnym výkladom právnych predpisov a právnym posúdením veci boli porušené jeho základné práva uvedené v bode 1 odôvodnenia tohto rozhodnutia.

III.

Postup v konaní

11. Uznesením č. k. III. ÚS 317/2020 z 19. augusta 2020 bola vec prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

12. Podľa § 56 ods. 6 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd doručil ústavnú sťažnosť účastníkom konania a zúčastnenej osobe na vyjadrenie.

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

13. K ústavnej sťažnosti sa vyjadril krajský súd listom č. Spr 958/20 z 30. septembra 2020, v ktorom odkázal na argumentáciu uvedenú v odôvodnení napadnutého uznesenia a zdôraznil, že vysporiadanie sa s otázkou zavinenia strán sporu na zastavení konania považuje za vysporiadanú dostatočným a primeraným spôsobom. V odôvodnení napadnutého uznesenia boli posúdené sťažovateľom uvádzané totožné okolnosti ako v podanej ústavnej sťažnosti, ako aj dôvodnosť aplikácie ustanovenia § 256 ods. 1 CSP a jasne a výstižne vysvetlené okolnosti, pre ktoré krajský súd nevhliadol dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Krajský súd považuje napadnuté uznesenie za argumentačne dostatočné a právne udržateľné.

14. V závere krajský súd navrhol sťažnosti sťažovateľa nevyhovieť a vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

15. Zúčastnená osoba (žalovaná) využila právo vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti a doručila ústavnému súdu svoje vyjadrenie z 28. septembra 2020, v ktorom poukázala, že napadnuté uznesenie krajského súdu a uznesenie okresného súdu považuje za vecne správne, ich odôvodnenia za presvedčivé a splňajúce zákonné požiadavky na správne a právne udržateľné súdne rozhodnutia.

16. Podľa názoru zúčastnenej osoby sa sťažovateľ snaží postaviť ústavný súd do pozície ďalšej súdnej inštancie a domáha sa, aby sa na ním uvedené skutkové tvrdenia pred všeobecnými súdmi díval odlišne, posúdil ich a zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu. Takýto postup je v priamom rozpore s poslaním inštitútu ústavnej sťažnosti.

17. V podstatnom zúčastnená osoba ďalej uviedla, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že nedošlo k splneniu podmienok pre vznik nároku sťažovateľa na náhradu trov konania. Samotné subjektívne pocity sťažovateľa, ktoré v ňom vyvolávajú pochybnosti o rozhodnutí o náhrade trov právneho zastúpenia, nemôžu zakladať porušenie jeho práva na spravodlivý proces. Vo vzťahu k námietke o aplikácii ustanovenia § 257 CSP uvádza, že sťažovateľ neuviedol žiadne, a v konaní tak absentujú okolnosti, ktoré by bolo možné posúdiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo strán. Ustanovenie § 257 CSP vytvára priestor pre úvahu súdu týkajúcu sa výnimočnej situácie a prítomnosti dôvodov hodných osobitného zreteľa. Zúčastnená osoba konštatuje, že sťažovateľ nemá v žiadnom prípade právny nárok na aplikáciu tohto ustanovenia len z dôvodu, že subjektívne považuje svoju situáciu v konaní za výnimočnú a hodnú osobitného zreteľa.

18. Je pravdou, že sťažovateľ nie je povinný denne kontrolovať stav svojho účtu, to však nevyučuje, aby v rámci zachovania procesnej diligencie pred podaním žaloby na súd skontroloval, či mu zúčastnená osoba dlžnú sumu už uhradila. Zúčastnená osoba je presvedčená, že od sťažovateľa bolo možné spravodlivo požadovať, aby si predmetné skutočnosti pred podaním žaloby osvedčil.

19. Zúčastnená osoba navrhla, aby ústavnej sťažnosti sťažovateľa nebolo vyhovené.

III.3. Replika sťažovateľa:

20. Na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti krajského súdu a zúčastnenej osoby sťažovateľ replikou nereagoval.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

21. Ústavný súd za podstatu tejto ústavnej sťažnosti považoval namietané porušenie sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktoré sťažovateľ vzhladol v tom, že krajský súd (a aj okresný súd) nesprávne právne posúdil vznik nároku na náhradu trov konania. Ak nedošlo k aplikácii ustanovenia § 256 ods. 1 CSP v prospech sťažovateľa (procesné zavinenie zastavenia konania žalovanou), potom sa malo uplatniť ustanovenie § 257 CSP z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

22. Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v podstate požaduje revíziu napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým bola potvrdená jemu uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

23. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novšej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 494/2018, II. ÚS 566/2018, II. ÚS 19/2020).

24. S ohľadom na uvedené zaoberal sa preto ústavný súd otázkou, či krajský súd napadnutým uznesením nepoprel účel, zmysel a princípy výkladu právnych predpisov (v tomto prípade § 256 ods. 1 CSP) v súlade s ústavnoprávnymi požiadavkami a či prijal ústavne konformný záver, keď sťažovateľa zaviazal na náhradu trov konania, pričom neakceptoval jeho námietku spočívajúcu v poukázaní na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

25. Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniel. Pri zastavení konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či, a pokiaľ áno, ktorý z účastníkov z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniel. Kritérium procesného zavinenia potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu). Inými slovami, použitý termín „zavinenie“ nemožno interpretovať – čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre – v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania (teda aj jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzatí návrhu) (I. ÚS 196/09).

26. Ustanovenie § 257 CSP umožňuje súdu, aby v rámci svojho uváženia v medziach tohto zákonného ustanovenia nepriznal náhradu trov konania tomu účastníkovi, ktorému inak patrí ich náhrada. Dôvodom na použitie uvedeného ustanovenia môžu byť len okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré Civilný sporový poriadok neuvádza ani exemplifikatívne, čo však neznamená, že tým vytvára priestor na voľnú úvahu súdu. Pri skúmaní, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, treba prihliadnuť na osobné, zárobkové, majetkové a iné pomery účastníkov, procesný postoj účastníkov, a to na oboch stranách sporu, okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nárokov, pričom hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (I. ÚS 118/2017, I. ÚS 269/2018).

27. Zásada úspechu vo veci má hlbšiu súvislosť so štruktúrou a funkciami civilného sporového konania, preto by mal súd vždy zodpovedne pristupovať k nožnej interpretácii a aplikácii § 257 CSP, ktorý túto zásadu umožňuje v konkrétnom výnimočnom prípade prelomiť. Táto požiadavka plne platí pri hľadani zmyslu slov uvedeného ustanovenia, podľa ktorého nepriznanie trov konania môže byť iba výnimočné a možno ho ospravedlniť iba z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Ustanovenie § 257 CSP teda neslúži na zmierňovanie majetkových rozdielov medzi stranami sporu ale na riešenie situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne hájil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy (či už na strane žalobcu alebo žalovaného), dostal náhradu trov konania, ktoré pri tejto činnosti účelne vynaložil. Rozhodnutie, podľa ktorého si ten, kto v konaní uspel, tiež ponese svoje náklady, sa bude javiť spravodlivým práve tam, kde existujú určité výnimočné okolnosti súvisiace predprocesným štádiom sporu, s chovaním strán sporu, s okolnosťami, ktoré žalobcu viedli k uplatneniu nároku a pod.

28. Pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania v spojení s ustanovením § 256 ods. 1 CSP je súd povinný skúmať, či niektorá zo strán sporu zaviniła, že sa konanie muselo zastaviť. Záver súdu o tom, že je splnený predpoklad na náhradu trov, však nevyklučuje, aby súčasne nedospel k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (dôvody hodné osobitného zreteľa). Súd za daných okolností napriek procesnému zavineniu vysloví, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, pretože sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.

29. Ústavný súd rozumie frustrácii sťažovateľa, keď v neľahkej životnej situácii je nútený domáhať sa úhrady vynaložených liečebných nákladov podaním žaloby. Nespravodlivým by podľa názoru ústavného súdu bolo pričítať procesné zavinenie zastavenia konania sťažovateľovi a priznať nárok na náhradu trov konania žalovanej, ak aj síce k úhrade žalovanej sumy došlo niekoľko dní pred podaním žaloby, avšak kedy viac vystupuje do popredia potreba aplikácie ustanovenia § 257 CSP, ak nie vo výnimočnej situácii, akou bola práve tá v posudzovanej veci. Krajský súd (a aj súd okresný) postupovali príliš formalisticky, keď sa nezaoberal a ani neposudzoval osobné pomery sťažovateľa a okolnosti, ktoré ho viedli k súdnemu uplatneniu nárokov, a v odôvodnení napadnutého uznesenia sa obmedzil len na strohé konštatovanie: „... v predmetnom spore neexistujú okolnosti, ktoré by bolo možné posúdiť ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žiadnej zo strán. Žalobca jednoznačne podal nedôvodnú žalobu, pretože žalovanú sumu v čase podania žaloby mal uhradenú a pripísanú na jeho bankový účel, pričom skutočnosť, že žalobca si pred podaním žaloby neoveril, či mu sporná suma bola uhradená, je v záujme spravodlivosti potrebné pričítať žalobcovi, ktorý v tomto dôsledku zavinił zastavenia predmetného konania, a teda aj vznik trov žalovaného, ktoré by inak neboli vznikli.“ Aby súd mohol zodpovedne posúdiť celý komplex dôvodov významných z hľadiska ustanovenia § 257 CSP, musí nevyhnutne najskôr poznať (a posúdiť) všetky doň patriace okolnosti, pretože len na tomto základe môže potom so znalosťou veci niektorým z nich priznať prioritu pred ostatnými. V tejto súvislosti pozornosti ústavného súdu, vychádzajúc z podaní, nešlo nesplnenie informačnej povinnosti zo strany žalovanej (oznámiť sťažovateľovi výšku poistného plnenia) v lehote, v akej jej to ukladá ustanovenie § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákonnou povinnosťou žalovanej teda nebola len povinnosť poskytnúť poistné plnenie, ale aj povinnosť oznamovacia. Ústavný súd

musí v tomto prípade prihliadnúť na špecifickú väzbu medzi (oneskoreným) splnením oznamovacej povinnosti zo strany žalovanej a nedôvodne podanou žalobou zo strany sťažovateľa.

30. Kontrolou zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie dotknutých ustanovení právneho poriadku krajským súdom so sťažovateľom označenými ustanoveniami ústavy a dohovoru dospel ústavný súd k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv. Krajský súd vo veci sťažovateľa svojím rozhodnutím nenaplnil princíp, podľa ktorého bol povinný postupovať pri nachádzaní práva tak, aby rešpektoval skutočný zmysel a podstatu základných (a aj jednoduchých) práv strán sporu, postupoval prísne formalisticky a takto umožnil priechod zjavnej nespravodlivosti, a preto ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

V.

Trovy konania

31. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti požiadal ústavný súd o priznanie náhrady trov konania.

32. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

33. Výšku trov určil ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde podľa § 11 ods. 3, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov ako odmenu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) po 177 eur, spolu 354 eur, dvakrát režijný paušál po 10,62 eur, spolu 21,24 eur, a daň z pridanej hodnoty vo výške 75,05 eur zo základu 375,24 eur, teda spolu 450,29 eur (bod 3 výroku tohto rozhodnutia), keďže advokát sťažovateľa preukázal, že je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu